



Departementet

J.nr. MST-501-00087

Den 29. maj 2008

Miljøministerens svar på spørgsmål nr. 350 (alm. del) stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Spørgsmål 350

Vil ministeren redegøre for sin holdning til den handlingsplan vedrørende brændeovne, som en lang række miljøorganisationer har fremsendt til ministeren?

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Per Clausen (EL).

Svar

Lufforureningen fra brændefyring er et reelt miljøproblem, som jeg tager alvorligt.

Regeringen har sammen med Dansk Folkeparti iværksat den mest ambitiøse indsats nogensinde for at nedbringe forureningen fra brændefyring. Indsatsen omfatter bl.a.:

- Landsdækkende informationskampagner om korrekt fyring, senest i fyringssæsonen 2007/08 (se www.fyrfornuftigt.dk)
- Udvidelse af kommunernes beføjelser til at gribe ind overfor forurening fra brændefyring (trådte i kraft den 1. januar 2008).
- Emissionskrav til brændeovne og -kedler (træder i kraft den 1. juni 2008).
- Skrottningsordning for gamle brændekedler (forventes at træde i kraft den 1. juli 2008).
- Et storstilet demonstrationsforsøg med filtre og andre mulig løsninger på brænderøgsforureningen (2008-2009).
- Økonomisk støtte til udvikling og afprøvning af renere brændefyringsteknologier (2008-2009).
- Partnerskab for miljøvenlig brændefyring (2008-2009).

Jeg forventer snart at kunne fremlægge en samlet strategi for luftområdet. Mht. de ni organisationers forslag til tiltag overfor brændefyring har jeg følgende konkrete kommentarer:

Krav om montering af partikelfiltre og katalysatorer

Filtre til brændeovne er endnu ikke færdigudviklede. Enkelte firmaer er langt fremme med teknologien, nogen med fungerende prototyper. Der er dog fortsat en del uafklarede spørgsmål mht. filtrenes praktiske anvendelighed. Derfor har regeringen og Dansk Folkeparti afsat i alt 2,2 mio. kr. i 2008 og 2009 til et større feltforsøg, hvor filtre, katalysatorer og andre potentielle løsninger skal afprøves i praksis under danske forhold.

Når filtrene engang er færdigudviklede og kommer i kommerciel handel, kan de bestemt komme til at spille en rolle. Og det gælder også andre teknologier, hvis de viser sig anvendelige.

Man skal dog ikke glemme, at det vil være forbundet med endog meget store omkostninger, hvis der skal filtre på samtlige ca. 600.000 skorstene fra brændeovne og –kedler i Danmark, som de ni organisationer foreslår. Ifølge DMU og Miljøstyrelsen vil dette koste i størrelsesordenen 4,5 mia. kr.

Husstandsomdelt folder om brug af brændeovne

Træfyring har mange fordele, ikke mindst at brænde er CO₂-neutralt energi, som ikke bidrager til globale klimaforandringer. Det er derfor ikke regeringens politik at fraråde træfyring. Men luftforureningen fra træfyring er et reelt problem, som kan og skal løses. Regeringen har på den baggrund iværksat flere landsdækkende informationskampagner om korrekt fyring, senest i fyringssæsonen 2007/08.

Mht. information om efterisolering af bolig og alternative energiformer, så sorterer dette under Klima- og Energiministeriet, som oplyser følgende:

Energistyrelsens nuværende aktiviteter inden for bygningsområdet mv. omfatter i hovedtræk følgende:

- Energimærkning af bygninger er omdrejningspunktet for Energistyrelsens aktiviteter vedr. energibesparelser i bygninger. Men energimærkningsrapporten i hånden får bygningsejeren konkret og direkte anvendelig viden om, hvor der kan spares energi i bygningen, hvad det vil koste og hvor god en forretning, det er. Energimærkningen sammenbinder alle interessenter, der er involveret i at forbedre bygningsmassen i Danmark.
- I medfør af energiforliget er der afsat 10 mio. kroner årligt til kampagne for energibesparelser i bygninger. Energistyrelsen er pt. i færd med at udbyde disse kampagnemidler og forventer informationsaktiviteter igangsat i 2008.
- Ligeledes i medfør af energiforliget er der afsat 10 mio. kr. årligt til et videntcenter for energibesparelser i bygninger. Energistyrelsen er i færd med at udbyde disse midler.
- På varmepumpeområdet administrerer Energistyrelsen en pulje på 30 mio. kroner over 2 år til oplysningskampagner, mærkning af effektive pumper, begrænsede tilskudsordninger mv. målrettet varmeforbrugere

uden for kollektivt forsynede områder, hvor varmepumper kan erstatte individuelle oliefyr. Der ydes ikke tilskud til almindelig installation af et varmepumpesystem, men der kan blive tale om at yde tilskud til projekter med særlig demonstrationsværdi.

Forureningsafgift på brændeovne

En afgift kan være en mulighed. Men en afgift skal have en reel miljøeffekt og ikke bare være en pengemaskine.

Forureningen fra træfyring afhænger både af hvad man fyrer med, hvordan man fyrer, om ovn og skorsten er i orden og af omgivelserne, f.eks. taget, beplantning, terrænforhold, afstand til naboer mv. En afgift på selve ovnen har den svaghed, at den vil straffe folk lige hårdt, uanset om man f.eks. fyrer korrekt, om ens skorsten er i orden eller om man bor i et område hvor mange mennesker er direkte påvirket af forureningen. På samme måde har en afgift på brænde den svaghed, at kun ca. 25-50 % af det samlede træforbrug til boligopvarmning sælges gennem de officielle kanaler.

Folkeoplysning om sundhedsskadelig luftforurening bør opprioriteres

Miljøstyrelsen har gennem flere sæsoner gennemført landsdækkende informationskampagner om korrekt fyring, herunder også oplyst om sundhedseffekter af partikelforurening. Fokus har her været rettet mod, hvad man hver i sær kan gøre for at mindske forureningen, frem for udelukkende at fokusere på sundhedseffekterne uden anvisning af handlemuligheder.

Generel folkeoplysning om sundhedsskadelig luftforurening vil næppe have en gavnlig effekt, med mindre der medfølger konstruktive råd om, hvad den enkelte kan gøre for at nedbringe eller undgå forureningen.

Halvering af grænseværdierne for partikler i brændeovnsbekendtgørelsen

Den reelle miljøeffekt vil være begrænset. Dels er langt størstedelen af de brændeovne, der sælges i Danmark, allerede svanemærkede og lever dermed op til et skærpet emissionskrav. Dels er forureningen i høj grad afhængig af andre faktorer, f.eks. brændsel, fyringsmåde, skorsten mv. Endelig vurderes en stramning af bekendtgørelsens emissionskrav at give anledning til problemer i forhold til EU's regler om det indre marked.

En mere realistisk fremgangsmåde er i stedet det igangværende arbejde med at indføre partikelkrav i de fælleseuropæiske standarder for brændeovne og lignende fyringsanlæg, som Miljøstyrelsen bidrager aktivt til. Dette skal ses i lyset af, at omkring to tredjedele af partikelforureningen i Danmark bæres hertil med vinden fra udlandet.

Regler for reklame for træbaseret individuel opvarmning

Det foreslås, at der stilles krav om, at brændeovnsreklamer skal indeholde en advarsel om, at luftforurening fra brændeovne kan skade både brugere og naboers sundhed. Forslaget forekommer ikke proportionalt i forhold til praksis for en lang række produkttyper, som i givet fald skulle være omfattet af et lignende krav.

Vejledningstekst i Bygningsreglementet

Træfyring har mange fordele, ikke mindst at brænde er CO₂-neutralt energi, som ikke bidrager til globale klimaforandringer. Det er derfor ikke regeringens politik at fraråde træfyring.

Erhvervs og Byggestyrelsen oplyser, at de i den kommende revision af bygningsreglementets bestemmelser om fyringsanlæg vil henvise til luftvejledningens anbefaling om ikke at anvende kul, petcoke og brunkul i mindre fyringsanlæg (under 5 MW). På lignende måde vil der kunne henvises til den nye brændeovnsbekendtgørelses (bekendtgørelse nr. 1432 af 11. december 2007) bestemmelser.

Kommunerne kan udstykke til brænderøgsfrie boligområder.

Den ny brændeovnsbekendtgørelse giver allerede kommunerne mulighed for at gennemføre forureningsbegrænsende foranstaltninger i nærmere afgrænsede områder, f.eks. bestemte boligkvarterer. Det kunne eksempelvis være forbud mod fyring med kul, koks og lignende. Og når partikelfiltrene er færdigudviklede kunne man også forestille sig skærpede krav som også kunne omfatte partikelfiltre.

Kommunerne forpligtes til at monitorere luftkvaliteten i kvarterer med brændeovne

Overvågning af luftkvaliteten er en kompliceret disciplin, som kræver betydelig ekspertise og avanceret og bekosteligt udstyr. Udover den løbende overvågning af luften i Danmark, gennemføres med jævne mellemrum målekampagner med et forholdsvis bredt udvalg af måleudstyr, efterfulgt af en nøjere analyse af data.

I den kommende fyringssæson vil der i forbindelse med det ovenfor omtalte demonstrationsforsøg med filtre igen blive gennemført luftkvalitetsmålinger i et dansk beboelsesområde med mange brændeovne og –kedler.

Som led i den kommende støttepulje til teknologier, der kan medvirke til at nedbringe forureningen fra brændefyring, vil der endvidere være mulighed for støtte til udvikling, afprøvning og demonstration af simpelt, mobilt måleudstyr, som f.eks. vil kunne anvendes af kommunerne eller skorstensfejere i forbindelse med tilsyn af brændefyringsanlæg.

Kommunerne skal benytte sundhedsplanerne til at reducere brænderøgsforureningen

Med den nye brændeovnsbekendtgørelse har kommunerne fra 1. januar i år fået mulighed for at gennemføre forureningsbegrænsende foranstaltninger indenfor nærmere afgrænsede områder (se ovenfor). Ved samme lejlighed har kommunerne fået præciseret deres handlemuligheder i forbindelse sager om væsentlig forurening fra konkrete fyringsanlæg.

Jeg mener derfor ikke, at der på nuværende tidspunkt er behov for at pålægge kommunerne bindende krav om 5-årsplaner for nedbringelse af brænderøgsforureningen.

Flere penge til forskning i sundhedseffekter, røgrensning og luftforureningsmåling

Regeringen bruger allerede mange penge på forskning og udvikling på luftforureningsområdet.

Der er for perioden 2008-2009 afsat i alt 10 mio. kr. til udvikling, afprøving og demonstration af teknologier, herunder til røggasrensning og luftforureningsmåling.

Endvidere er der som led i regeringens handlingsplan for miljø og sundhed indtil videre gennemført i alt 11 brænderøgsprojekter til en samlet værdi af ca. 1,8 mio. kr. Og indsatsen fortsætter i de kommende år.

Endelig anvendes der også betydelige midler på brændeovnsområdet af andre institutioner, herunder eksempelvis Århus Universitet (Danmarks Miljøundersøgelser og Afdeling for Miljø- og Arbejdsmedicin), Det National Forskningscenter for Arbejds miljø, Københavns Universitet (Institut for Folkesundhedsvidenskab) samt Danmark Tekniske Universitet (Center for Indeklima og Energi) - særligt i forbindelse med projekterne Wooduse og Hipwoods samt overvågningsprogrammet.